

دستور العمل اجرایی بیمه بیکاری
صندوق حمایت و بازنشستگی آینده‌ساز

دبیرخانه هیات امنای سازمان تأمین اجتماعی و صندوق های پایه

بسمه تعالی

در اجرای ماده (۲) اساسنامه و ماده (۳۵) آیین‌نامه بیمه اجتماعی صندوق حمایت و بازنشستگی آینده ساز (موضوع بهره‌مندی بیمه‌شدگان تحت پوشش از مزایای بیمه بیکاری)، "دستورالعمل بیمه بیکاری صندوق حمایت و بازنشستگی آینده ساز"، که با رعایت مفاد آیین‌نامه مذکور و تبصره ماده (۴) اساسنامه صندوق تدوین گردیده است، به شرح زیر تصویب شد:

ماده ۱- عبارات و اصطلاحات به کار رفته در این دستورالعمل به شرح ذیل تعریف می‌گردد:

صندوق: صندوق حمایت و بازنشستگی آینده‌ساز.

کارفرمای ملحق: حسب مورد، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران و شرکت‌های تابعه و وابسته به آن و نیز سایر بنگاه‌ها، شرکت‌ها، مؤسسات و اشخاص متقاضی که به موجب ضوابط مربوطه یا قرارداد، به عضویت صندوق پذیرفته شده یا می‌شوند و بیمه‌شدگان خود را جهت عضویت و بیمه پردازی به صندوق معرفی می‌نمایند.

کارفرمای غیرملحق: وضعیت کارفرمایی است که تقاضای الحاق به صندوق و موافقت‌نامه مربوطه را تکمیل و امضاء نموده است. **بیمه شده:** فردی است که مطابق مقررات آیین‌نامه بیمه اجتماعی و این دستورالعمل با پرداخت حق بیمه بیکاری (۳٪) به صندوق، عضو صندوق محسوب می‌گردد.

حق بیمه بیکاری: معادل سه درصد (۳٪) از حقوق و مزایا و فوق‌العاده‌های مشمول کسر حق بیمه متعلق به بیمه شده که هر ماهه رأساً توسط کارفرمای ذیربط تأمین و به حساب بیمه بیکاری صندوق پرداخت می‌شود.

حساب صندوق: منظور حساب صندوق حمایت و بازنشستگی آینده ساز می‌باشد.

حساب بیمه بیکاری: منظور حساب صندوق بیمه بیکاری صندوق حمایت و بازنشستگی آینده ساز می‌باشد.

ماده ۲- بیمه شده با رعایت مفاد این دستورالعمل، مشمول دریافت "مقرری بیمه بیکاری" می‌باشد.

تبصره ۱: بیمه‌شدگان صندوق مربوط به کارفرمایان غیرملحق، صرفاً در صورت امضاء موافقت‌نامه مربوطه توسط کارفرمای ذیربط و پرداخت حق بیمه بیکاری (رأساً توسط کارفرما)، مشمول مقررات این دستورالعمل قرار می‌گیرند.

تبصره ۲: اشخاص زیر از شمول حمایت‌های مقرر در این دستورالعمل مستثنی هستند:

الف- دریافت‌کنندگان مستمری بازنشستگی یا از کارافتادگی کلی.

ب- اشخاصی که به طور مستقل (خویش فرما) تحت پوشش صندوق قرار دارند.

پ- اشخاصی که در زمان تحقق وضعیت بیکاری، دارای شرایط استفاده از مزایا و مستمری بازنشستگی باشند.

ماده ۳- کارفرمایان مشمول این دستورالعمل مکلفند هر ماهه حق بیمه بیکاری را به حساب بیمه بیکاری صندوق واریز نمایند.

تبصره ۱: مهلت پرداخت "حق بیمه بیکاری" مربوط به هرماه حداکثر تا پایان ماه بعد می‌باشد و در صورت تأخیر در پرداخت، کارفرما علاوه بر پرداخت اصل "حق بیمه بیکاری"، ملزم به پرداخت جریمه نقدی به میزان شش در هزار و بر مبنای ارزش واقعی روز، بابت تمام یا کسر بدهی قطعی پرداخت نشده به ازاء هر روز تأخیر می‌باشد.

تبصره ۲: چنانچه کارفرما در موعد مقرر نسبت به تنظیم و ارائه لیست حق بیمه بیکاری به روش مقرر صندوق اقدام ننماید، ملزم به پرداخت جریمه نقدی به میزان ده درصد (۱۰٪) مبلغ حق بیمه بیکاری همان ماه می‌باشد.

تبصره ۳: کارفرما مسئول ارسال لیست بیمه شدگان و پرداخت کامل و به موقع "حق بیمه بیکاری" به حساب صندوق می‌باشد و مکلف است حق بیمه بیکاری حقوق و مزایا و فوق العاده‌های مربوطه، را به صندوق پرداخت و تأدیه نماید. در صورت عدم پرداخت، کارفرما شخصاً مسئول پرداخت آن خواهد بود و تأخیر کارفرما در پرداخت، رافع مسئولیت و تعهدات قانونی صندوق در مقابل بیمه شده نخواهد بود.

ماده ۴- "بیکار" از نظر این دستورالعمل، بیمه شده ای است که بدون میل و اراده بیکار شده و آماده کار باشد.

تبصره ۱: بیمه شدگانی که به علت تغییرات ساختار اقتصادی واحد مربوطه، به تشخیص وزارتخانه ذیربط و تأیید شورای عالی کار، موقت شناخته شوند، مشمول این دستورالعمل خواهند بود.

تبصره ۲: بیمه شدگانی که به علت بروز حوادث قهریه و غیرمترقبه از قبیل سیل، زلزله، جنگ، آتش‌سوزی گسترده و مانند آن (با تأیید سازمان مدیریت بحران کشور) بیکار می‌شوند، با معرفی "هیأت تشخیص"، از مقرری بیمه بیکاری استفاده خواهند کرد.

تبصره ۳: تشخیص بیکاری بدون میل و اراده بیمه شدگان و بهره‌مند شدن آنان از مزایای این دستورالعمل، به عهده هیأت تشخیص موضوع ماده (۱۱) این دستورالعمل خواهد بود و همچنین اظهارنظر در ارتباط با قطع حقوق ایام بیکاری، حسب موارد مقرر در ماده (۱۰) این دستورالعمل، به عهده "هیأت تشخیص" می‌باشد.

ماده ۵- بیمه شدگان بیکار در صورت احراز شرایط زیر و با رأی "هیأت تشخیص"، استحقاق دریافت "مقرری بیمه بیکاری" را خواهند داشت:

الف: کسور بیمه بیکاری بیمه شده در شش ماه اشتغال منتهی به تاریخ شروع بیکاری به حساب صندوق پرداخت شده باشد. در مواردی که براساس تبصره (۲) ماده (۴) این دستورالعمل بیکار می‌شوند، شرط دارابودن حداقل سابقه منتفی می‌باشد.

ب: بیمه شده حداکثر ظرف مدت سی روز از تاریخ وقوع بیکاری، با اعلام مراتب به هیأت تشخیص، تقاضای دریافت "مقرری بیمه بیکاری" را نموده باشد. مراجعه بعد از سی روز با عذر موجه و بنا به نظر "هیأت تشخیص"، حداکثر تا مدت سه ماه، امکان پذیر می‌باشد.

ماده ۶- جمع مدت پرداخت "مقرری بیمه بیکاری" از زمان برخورداری از مزایای بیمه بیکاری، برای مجردین حداکثر (۳۶) ماه و برای متأهلین یا متکفلین حداکثر (۵۰) ماه، براساس سابقه عضویت در صندوق و پرداخت حق بیمه متعلقه، به شرح جدول ضمیمه می‌باشد:

حداکثر مدت استفاده از مقرری با احتساب دوره های قبلی		سابقه پرداخت حق بیمه به حساب بیکاری
برای متاهلین یا متکفلین	برای مجردین	
ماه (۱۲)	ماه (۶)	از (۶) ماه لغایت (۲۴) ماه
ماه (۱۸)	ماه (۱۲)	از (۲۵) ماه لغایت (۱۲۰) ماه
ماه (۲۶)	ماه (۱۸)	از (۱۲۱) ماه لغایت (۱۸۰) ماه
ماه (۳۶)	ماه (۲۶)	از (۱۸۱) ماه لغایت (۲۴۰) ماه
ماه (۵۰)	ماه (۳۶)	از (۲۴۱) ماه به بالا

تبصره ۱: کلیه سوابق بیمه‌پردازی منتقله به صندوق، در صورت پرداخت و یا انتقال حق بیمه بیکاری (بر اساس ضوابط صندوق)، قابل احتساب در مدت سوابق بیمه پردازی جهت دریافت "مقرری بیمه بیکاری" می‌باشد.

تبصره ۲: محاسبه مدت زمان استفاده از "مقرری بیمه بیکاری" با لحاظ داشتن مدت زمان دوره‌های قبلی استفاده از "مقرری بیمه بیکاری" انجام می‌پذیرد.

تبصره ۳: بیمه شدگان مشمول این دستورالعمل که در زمان تعلق "مقرری بیمه بیکاری"، دارای حداقل ۵۵ سال تمام سن (برای آقایان) و ۵۰ سال تمام سن (برای بانوان) بوده و حداقل ۱۵ سال سابقه بیمه پردازی باشند، تا زمانی که مشغول به کار نشده اند، می‌توانند تا زمان احراز شرایط بازنشستگی، از "مقرری بیمه بیکاری" استفاده نمایند.

ماده ۷- میزان "مقرری بیمه بیکاری" که در مقاطع ماهانه در وجه بیمه شده بیکار قابل پرداخت می‌باشد، معادل شصت درصد (۶۰٪) متوسط حقوق و مزایای مشمول تمامی کسور حق بیمه پرداخت شده به صندوق در آخرین ۹۰ روز اشتغال قبل از شروع بیکاری می‌باشد. به حقوق افراد متاهل یا متکفل (تا حداکثر ۴ نفر)، به ازاء هر یک از افراد تحت تکفل، معادل پانزده درصد (۱۵٪) حداقل حقوق ماهانه بازنشستگی مصوب صندوق در هر سال محاسبه و اضافه می‌شود. در هر حال مجموع دریافتی مقرری ماهانه بیمه شده بیکار نباید از حداقل حقوق بازنشستگی مصوب صندوق در هر سال کمتر بوده و از نود درصد (۹۰٪) متوسط حقوق و مزایای ماهانه مشمول کسور بازنشستگی پرداخت شده به صندوق در آخرین ۹۰ روز اشتغال قبل از شروع بیکاری و نیز از ۵ برابر حداقل حقوق بازنشستگی مصوب صندوق در هر سال تجاوز نماید.

تبصره ۱: "مقرری بیمه بیکاری" از روز اول بیکاری قابل پرداخت می‌باشد.

تبصره ۲: افراد تحت تکفل موضوع این ماده عبارتند از:

- همسر (زن یا شوهر)
- فرزندان اناث مادام که ازدواج ننموده و فاقد حرفه و شغل باشند.

- فرزندان ذکور که سن آنان کمتر از ۱۸ سال تمام باشد و یا منحصراً به تحصیل اشتغال داشته و یا طبق نظر پزشک معتمد صندوق از کارافتاده کلی باشند.

- پدر و مادر که سن پدر از (۶۰) سال متجاوز باشد و یا طبق نظر پزشک معتمد صندوق از کارافتاده کلی باشند و در هر حال معاش آنان منحصراً توسط بیمه شده تأمین گردد.

- خواهر و برادر تحت تکفل در صورت داشتن شرایط مربوط به فرزندان اناث و ذکور، مذکور در بندهای (۲) و (۳) این تبصره.

تبصره ۳: در صورت بیکاری زوجین، فقط یکی از آنان (زن یا شوهر) محق به استفاده از افزایش "مقرری بیمه بیکاری" به ازاء هر یک از افراد تحت تکفل خواهد بود.

ماده ۸- در مدت استفاده بیمه شده بیکار از "مقرری بیمه بیکاری" کسور بازنشستگی ماهانه وی بر اساس بیست و سه درصد (۲۳٪) جمع مقرری ماهانه پرداختی از محل منابع "حساب بیمه بیکاری" تأمین و به حساب صندوق واریز خواهد شد و مدت مذکور به عنوان سابقه خدمت قابل قبول بازنشستگی بیمه‌شده بیکار در صندوق آینده ساز منظور می‌گردد.

ماده ۹- بیمه‌شده بیکار و افراد تحت تکفل وی در مدت استفاده از "مقرری بیمه بیکاری" مطابق "دستورالعمل درمانی مستمری بگیران صندوق"، با رعایت ماده (۳۶) آیین نامه بیمه اجتماعی از خدمات درمانی برخوردار می‌شوند.

ماده ۱۰- در موارد زیر، مقرری بیمه شده بیکار قطع می‌گردد:

۱-۱۰-۱- در صورتی که مجدداً مشغول به کار شود.

۱-۱۰-۲- در صورتی که از قبول شغل تخصصی پیشنهادی یا مشاغل مشابه پیشنهادی خودداری ورزد.

۱-۱۰-۳- مشمول استفاده از حقوق بازنشستگی یا از کارافتادگی کلی شود.

۱-۱۰-۴- به نحوی از انحاء با دریافت حقوق ایام بالاتکلیفی، به کار قبلی خود اعاده شود.

۱-۱۰-۵- در صورتی که مدت پرداخت "مقرری بیمه بیکاری" موضوع ماده (۶) این دستورالعمل منتهی شود.

۱-۱۰-۶- در صورتی که کسور بیمه بازنشستگی مربوط به دوره پس از تاریخ برقراری بیکاری متقاضی، به هر یک از صندوق‌های بازنشستگی کشور پرداخت شود.

۱-۱۰-۷- در صورتی که متقاضی دارای پروانه کسب و موافقت اصولی با محل کسب فعال باشد.

۱-۱۰-۸- در صورتی که متقاضی عضو موظف هیأت مدیره مؤسسات و شرکت‌ها باشد و یا عضو غیر موظف هیأت مدیره مؤسسات و شرکت‌ها باشد که بابت آن حقوق دریافت نماید.

تبصره ۱: در صورتی که پس از برقراری و پرداخت "مقرری بیمه بیکاری" محرز شود که بیکاری بیمه شده ناشی از میل و اراده او بوده و بیمه‌شده فاقد شرایط استفاده از مزایای بیمه بیکاری بوده است، مکلف به بازپرداخت وجوه دریافتی خواهد بود و همچنین اشخاص مذکور در بند ۴-۱۰ این ماده نیز مکلف به بازپرداخت "مقرری بیمه بیکاری" دریافتی از زمان اعاده به کار می‌باشند.

تبصره ۲: چنانچه بیمه شده بیکار مجدداً استخدام شده یا به صورت خویش فرما مشغول به کار شود یا به هر نحو شاغل شود و موضوع را مکتوم داشته و "مقرری بیمه بیکاری" دریافت نموده باشد، ملزم به بازپرداخت دو برابر مقرری دریافتی از تاریخ اشتغال مجدد خواهد بود.

ماده ۱۱ - اعضاء "هیأت تشخیص" براساس تبصره (۲) ماده (۳۵) آیین نامه بیمه اجتماعی تعیین می گردند.

تبصره ۱: ریاست "هیأت تشخیص" به عهده نماینده صندوق می باشد.

تبصره ۲: تصمیمات "هیأت تشخیص" با نظر موافق حداقل دو نفر از اعضاء معتبر و قابل اجرایی باشد.

تبصره ۳: اعضاء "هیأت تشخیص" برای مدت چهار سال تعیین می گردند و انتصاب یا انتخاب مجدد آنان بلا مانع می باشد.

تبصره ۴: "هیأت تشخیص" می تواند در مواقع ضروری به منظور تسهیل در اخذ تصمیم، از نظریات کارشناسان صاحب نظر و تجربه استفاده نماید که هزینه مربوطه از منابع "حساب بیمه بیکاری" تأمین و پرداخت می گردد.

تبصره ۵: اعضاء "هیأت تشخیص" باید دارای شرایط ذیل باشند:

الف - عضویت در صندوق (به غیر از نماینده کارفرما)

ب - حداقل مدرک تحصیلی کارشناسی

ب - حداقل پنج سال حضور در هیأت های مرتبط با بیمه های اجتماعی یا پنج سال سابقه همکاری در صندوق های بازنشستگی احراز شرایط اعضاء توسط هیأت مدیره صورت می گیرد.

تبصره ۶: حق الزحمه سالیانه اعضاء "هیأت تشخیص" با پیشنهاد مدیر عامل و تصویب هیأت مدیره تعیین می گردد.

تبصره ۷: دبیرخانه "هیأت تشخیص" در محل دفتر صندوق مستقر خواهد بود.

تبصره ۸: تشکیل جلسات "هیأت تشخیص" با توجه به تعداد تقاضای واصله، حداقل یک جلسه در ماه می باشد.

ماده ۱۲ - در موارد پیش بینی نشده در این دستورالعمل، مفاد "قانون بیمه بیکاری" مصوب ۱۳۶۹/۶/۲۶ مجلس شورای اسلامی و آیین نامه اجرایی مربوط مصوب ۱۳۶۹/۱۰/۱۲ هیأت وزیران و اصلاحات و الحاقات بعدی مربوط به قانون موصوف جاری می باشد.

ماده ۱۳ - دستورالعمل بیمه بیکاری به استناد ماده (۳۵) آیین نامه بیمه اجتماعی مصوب ۱۴۰۰/۰۳/۰۳ هیأت امنا در ۱۳ ماده و ۲۴ تبصره در تاریخ - ۱۴۰۰/۰۷/۲۶ - به تصویب هیأت مدیره صندوق رسیده و پس از انجام اصلاحات لازم مورد تأیید دبیرخانه هیأت امنا قرار گرفته و از تاریخ ابلاغ لازم الاجرا بوده و عطف به ماسبق نمی شود.

